

Madsa lumbi VEE2134010 vaatlus

Vaatleja Marko Vainu, vaatluse aeg 16.07.23.

Tüüp EELISes: looduslik järv. Järv puudub 1947. aasta ortofotol.

Järv on olemas, kuigi olulisel määral roostunud:

Järve ruumikuju tuleks siiski korrigeerida suuremaks, sest vee all olevat ala on rohkem, kui praegune ETAKi objekt kajastab:

Järve väljavool on idaosast, kuhu see ka põhikaardil märgitud on. Järve hoiab üleval pinnasevall. Valli juurde tuleb pilliroo vahelt vabaveeline kanal. Valli algupära jäi vaatluse ajal ebaselgeks. Valli pealispind koosnes küll mudast ja näha oli ka oksa, mis viitas kobraste tegevusele, kuid selle sees oli ka telliseid ja kive, mis samal ajal viitab inimtekkelisusele. Valli kõrval oli suurem hunnik, mis näis olevat hiljuti kuhjatud või ümber paigutatud. Seal otsas vedeles ka toru. Pinnasevallist mõni meeter allavoolu oli selgelt kobraste tekitatud pais, aga vaatluse ajal vesi sinnani ei ulatunud. Veel kaugemal, tee all on truup. Selle ots oli aga umbes meetri järve veetasemest madalamal.

Selgitasin tutvuste kaudu välja maaomaniku ja ta kirjutas järve ning selle ajaloo kohta nii:

Kui mina 1996 Madsale kolisin, oli Madsa lump juba olemas, aga selle veetase oli tunduvalt madalam ja vaba veepeeglit oli vähe, enamasti roostik. Siis kolisid sinna koprad, kes tõstsid veetaset ja ujutasid üle ka hulga metsa, mis tänaseks kõdunenud.

Majas lapsena elanud mees rääkis, et EV ajal oli seal heinamaa, kus niideti hobuniidukiga. Ise olen arvanud, et tee ehitusega paigaldati kraavi truup valele kõrgusele. Oletasin, et see oli 1981. toimunud tee rekonstrueerimine, aga kinnitada ei tea. Külahahvas on rääkinud, et kohalik jahimees olevat palunud truup kõrgemale panna, et oleks hea parte lasta aga see kõik oli enne mind, ei oska kinnitada.

Tänapäeval hoiab kopratamm veetaseme truubist kõrgemal. Rentnik, kes kõrval olevat ala karjamaana kasutab, püüdis tammi paigaldada toru, et veetaset karjamaal madalam hoida, aga see ei toiminud. Ka on ta aeg-ajalt tammi lõhkunud, sellest kopajäljed. Tellised on koprad ise hankinud, võibolla on neid kunagi ammu kasutatud teetäiteks või truubi otsa kindlustamiseks. Veekogu olemasolu ei sõltu kopratammi olemasolust, küll sõltub kibrastest selle veetase.

Seega on kindlasti tegemist tehisveekoguga, tõenäoliselt mitte küll mitte planeeritud veekoguga aga selle tekkimise aega ei oska täpselt öelda.

Kui vaadata 1969. aasta ortofotot, siis on sellele näha, et vee alla jäänud kraavide servadel kasvavad ridadena põõsad. Seega on tegemist kas ajutise või värske üleujutusega.

Järeldus: Kuna veetaset reguleerivat rajatist pole ning järve teke on tõenäoliselt seotud vael kõrgusel oleva truubiga, mida koprad on enda jaoks ära kasutanud, siis oleks sobiv muuta selle tüüp **tehisjärveks**.